

Universiteit Leiden

Technische Universiteit Delft

*Faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen
van de Universiteit Leiden*

en

*Faculteit der Technische Natuurwetenschappen van
de Technische Universiteit Delft*

Onderwijs- en examenregeling

Bacheloropleidingen:

Life Science & Technology

en

Molecular Science & Technology

Minoropleidingen:

Advanced Life Science & Technology

en

Advanced Molecular Science & Technology

geldig vanaf 1 september 2017

Deze onderwijs- en examenregeling is opgesteld overeenkomstig artikel 7.13 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW)

Overeenkomstig artikel 7.14 WHW beoordeelt het faculteitsbestuur na de faculteitsraad (Universiteit Leiden) c.q. de facultaire studentenraad (TU Delft) gehoord te hebben, de onderwijs- en examenregeling regelmatig en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit. De opleidingscommissie heeft op grond van artikel 9.18 WHW tot taak de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling jaarlijks te beoordelen.

Inhoud

Hoofdstuk 1.	Algemene bepalingen.....	3
Hoofdstuk 2.	Beschrijving van de opleiding.....	7
Hoofdstuk 3.	Onderwijsprogramma.....	10
Hoofdstuk 4.	Tentamens en examens, vervolgopleiding.....	12
Hoofdstuk 5.	Toegang en toelating tot de opleiding.....	19
Hoofdstuk 6.	Studiebegeleiding en studieadvies.....	21
Hoofdstuk 7.	Evaluatie van het onderwijs.....	23
Hoofdstuk 8.	Overgangsbepalingen.....	24
Hoofdstuk 9.	Slotbepalingen.....	25

Bijlagen:

Bijlage 1: Uitvoeringsregeling van de bacheloropleiding LST en de minoropleiding Advanced LST

Bijlage 2: Uitvoeringsregeling van de bacheloropleiding MST en de minoropleiding Advanced MST

Bijlage 3: De studiegids

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid van de regeling

Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de joint degree bacheloropleidingen die worden verzorgd door de faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Universiteit Leiden tezamen met de faculteit Technische Natuurwetenschappen van de Technische Universiteit Delft (TU Delft):

- a. Life Science and Technology (LST)
- b. Molecular Science and Technology (MST)

hierna te noemen: de opleidingen.

Per opleiding is er een penvoerende instelling. Dit is Universiteit Leiden voor MST en de TU Delft voor LST.

Deze regeling is tevens van toepassing op het onderwijs van de minoren die worden verzorgd binnen de faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Universiteit Leiden:

- a. Advanced Life Science and Technology
- b. Advanced Molecular Science and Technology

hierna te noemen: de minoren.

De opleidingen zijn ingesteld in de Faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Universiteit Leiden en de Faculteit Technische Natuurwetenschappen van de TU Delft, hierna te noemen: de faculteiten.

De minoren zijn ingesteld in de Faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Universiteit Leiden.

De opleidingen en minoren worden verzorgd door het Leids Instituut voor Chemie van de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen en de afdelingen Biotechnologie en Chemical Engineering van de Faculteit Technische Natuurwetenschappen.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. bijlagen: bijlage per opleiding behorend bij deze Onderwijs- en Examenregeling waarin onder meer het curriculum beschreven staat, ook wel Uitvoeringsregeling van de opleiding genoemd;
- b. bindend studieadvies: de afwijzing verbonden aan het propedeuse studieadvies bedoeld in artikel 7.8b lid 3, eerste volzin, van de wet; deze kan niet eerder dan tegen het einde van het eerste jaar van inschrijving aan een student worden gegeven;
- c. curriculum: het geheel van onderwijseenheden behorende bij het onderwijsprogramma voor een examen;
- d. EC: European Credits (studiepunten);
- e. ECTS: het European Credit Transfer System;
- f. eerste beoordelaar: de examiner die als eerste de scriptie/het eindwerkstuk/het afstudeerverslag leest en beoordeelt;
- g. examen: omvat de tentamens verbonden aan de tot de opleiding of de

- propedeutische fase van de opleiding behorende onderwijseenheden, voor zover de examencommissie dat heeft bepaald met inbegrip van een door haar zelf te verrichten onderzoek als bedoeld in artikel 7.10, tweede lid, van de wet;
- h. examencommissie: de examencommissie van de opleiding, ingesteld en benoemd door het faculteitsbestuur van de Faculteit Wiskunde & Natuurwetenschappen en de decaan van de Faculteit TNW krachtens artikel 7.12a van de wet;
- i. examiner: degene die door de examencommissie is aangewezen ten behoeve van het afnemen van tentamens, krachtens artikel 7.12c van de wet;
- j. faculteiten: de Faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Universiteit Leiden en de Faculteit Technische Natuurwetenschappen van de Technische Universiteit Delft;
- k. getuigschrift het door de examencommissie uit te reiken bewijsstuk (diploma) waaruit blijkt dat het examen van de desbetreffende opleiding met goed gevolg is afgelegd (als bedoeld in artikel 7.11 van de wet). Op het getuigschrift staat vermeld welke opleiding het betreft; welke onderdelen het examen omvatte, welke graad is verleend, accreditatiedatum van de opleiding, en indien van toepassing welke bevoegdheid aan het examen is verbonden;
- l. instellingen: Universiteit Leiden en Technische Universiteit Delft;
- m. judicium: nadere kwalificatie van de examencommissie over een afgelegd examen;
- n. Leids universitair register opleidingen: het onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur van de Universiteit Leiden gehouden register¹ van de door de Universiteit Leiden verzorgde opleidingen als bedoeld in artikel 7 van het Bestuurs- en beheersreglement;
- o. minor: een door het College van Bestuur van de Universiteit Leiden of de TU Delft als zodanig vastgesteld samenhangend studiepakket van 30 studiepunten;
- p. niveau: het niveau van een onderwijseenheid volgens de abstracte structuur zoals omschreven in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen¹;
- q. nominale studieduur: de studieduur zoals vastgelegd in het Centraal Register Opleidingen^{1,2} in studiejaar;
- r. onderwijseenheid: een onderwijseenheid van de opleiding als bedoeld in artikel 7.3 van de wet. De studielast van elke onderwijseenheid wordt uitgedrukt in gehele studiepunten. Aan elke onderwijseenheid is een tentamen verbonden;
- s. onderwijskalender: handboek waarin de taken, procedures en tijdsplannen worden beschreven die de faculteiten als uitgangspunt hanteren ter bewaking van de kwaliteit van de opleidingen;
- t. onderwijsperiode: een tijdsbestek van tien tot elf weken waarin een aantal vakken wordt onderwezen en getoetst;

---

1. Het kaderdocument Leids universitair register opleidingen is te raadplegen op <http://medewerkers.leidenuniv.nl/onderwijs/beleid-regelgeving/leids-register.html>

- u. opleiding: een samenhangend geheel van onderwijseenheden, gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding voltooit, dient te beschikken. Aan de opleiding is een bachelorexamen verbonden;
- v. penvoerder: de instelling die de hoofdadministratie voert van de opleiding;
- w. praktische oefening: een praktische oefening als bedoeld in artikel 7.13, tweede lid, onder d van de wet, in één van de volgende vormen:
- het maken van een scriptie/eindwerkstuk/afstudeerverslag;
  - het maken van een werkstuk, een proefontwerp of een programmeeropdracht;
  - het verrichten van een literatuurstudie;
  - het houden van een mondelinge presentatie;
  - het uitvoeren van een ontwerp- of onderzoekopdracht;
  - het deelnemen aan veldwerk of een excursie;
  - het doorlopen van een stage;
  - het uitvoeren van proeven en experimenten;
  - het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit, w.o. een werkcollege, die gericht is op het verwerven van bepaalde vaardigheden;
- x. propedeutische fase: het eerste jaar van de opleiding, als bedoeld in artikel 7.8 van de wet. Aan deze fase is een examen verbonden;
- y. propedeutisch studieadvies: het advies bedoeld in artikel 7.8b lid 1 van de wet, dat aan iedere student uiterlijk aan het eind van diens eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase wordt gegeven;
- z. regels en richtlijnen: Regels en Richtlijnen van de Examencommissie;
- aa. register opleidingen van de TU Delft: het onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur van de Technische Universiteit Delft gehouden register² van de door de Technische Universiteit Delft verzorgde opleidingen;
- bb. student: degene die is ingeschreven aan de Universiteit Leiden en/of de TU Delft voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding;
- cc. studieduur: de duur vanaf de inschrijving van de student tot het afleggen van het laatste examenonderdeel;
- dd. studiegids: de digitale gids bevattende specifieke en bindende informatie over de opleiding. De studiegids maakt als bijlage deel uit van deze regeling;
- ee. studiepunt: de eenheid uitgedrukt in EC waarmee volgens de wet de studielast van een onderwijseenheid wordt uitgedrukt; volgens het ECTS is één studiepunt gelijk aan 28 uren studie;
- ff. tentamen: een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student met betrekking tot een bepaalde onderwijseenheid, alsmede de

---

2. Register Opleidingen van de Technische Universiteit Delft, academisch jaar 2016-2017, Vastgesteld door het College van Bestuur op 29-9-2015, te raadplegen op <http://docplayer.nl/6008811-Register-opleidingen-van-de-technische-universiteit-delft-academisch-jaar-2016-2017.html>

- beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (overeenkomstig artikel 7.10 van de wet).. Het is mogelijk, maar niet verplicht, dat een tentamen uit meerdere onderdelen bestaat. Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de door de examencommissie bepaalde werkwijze voor de kwaliteitsborging van toetsing;
- gg. tentamenonderdeel: een apart af te leggen deel, zijnde een (deel)toets en/of praktische oefening, van een geheel tentamen, dat voor een van tevoren vastgesteld percentage bijdraagt aan het tentamenresultaat;
- lh. tweede beoordelaar: de examinerator die als tweede de scriptie/het eindwerkstuk/het afstudeerverslag leest en beoordeelt;
- ii. vak: een onderwijseenheid van de opleiding als bedoeld in art. 7.3 leden 2 en 3 van de wet;
- jj. werkdag: maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van de erkende feestdagen en de door de Colleges van Bestuur aangewezen verplichte sluitingsdagen;
- kk. de wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

Artikel 1.3 Gedragscodes

1.3.1 De 'Gedragscode omgangsvormen docenten en studenten'³ is van toepassing. Deze is bedoeld om een kader te scheppen voor een goed, veilig en stimulerend werk- en studieklimaat binnen de instellingen, waarbij docenten en studenten op respectvolle wijze met elkaar omgaan en waarbij wederzijdse acceptatie en wederzijds vertrouwen belangrijke waarden zijn.

1.3.2 Tevens zijn (aanvullende) facultaire gedragsregels van toepassing alsmede de 'Regeling ICT- en internetgebruik'⁴.

---

³ De 'Gedragscode omgangsvormen docenten en studenten' van de Universiteit Leiden is vastgesteld door het College van Bestuur op 19 oktober 2010 en is te raadplegen op <http://reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/gedragscode-omgangsvormen.html>. De 'Gedragscode omgangsvormen van de TU Delft' is een onderdeel van de 'TU Code of Ethics', te raadplegen via <http://integriteit.tudelft.nl/>.

⁴ De 'Regeling ICT- en internetgebruik' is vastgesteld door de Colleges van Bestuur van beide instellingen. Voor de Universiteit Leiden is deze vastgesteld op 4 november 2014 en te raadplegen op <http://www.reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/regeling-ict-en-internetgebruik.html>. Voor de TU Delft is deze gedragscode vastgelegd in de 'Code of Conduct'; voor studenten onderdeel van het studentenstatuut en voor medewerkers is er de 'Regeling Gebruik Computer- en Netwerkfaciliteiten'.

Hoofdstuk 2 Beschrijving van de opleiding

Artikel 2.1 Doel van de opleiding

Met de opleiding wordt beoogd:

- Kennis, inzicht en vaardigheid op het vakgebied van de opleiding te verkrijgen opdat de afgestudeerde, onder supervisie, op academisch niveau, een bijdrage kan leveren aan het herkennen, aandragen en oplossen van vraagstukken op een deelgebied van het vakgebied⁵.
- Voorbereiding op een verdere studieloopbaan, in het bijzonder om met succes een masteropleiding binnen de discipline en haar grensgebieden te kunnen volgen;

De opleiding voldoet wat opbouw, eindtermen en overige kwaliteitskenmerken betreft aan hetgeen is gesteld in het “Leids Universitair Register Opleidingen”¹ en “Register opleidingen van de Technische Universiteit Delft”².

Artikel 2.2 Afstudeerrichtingen

De opleiding Molecular Science and Technology kent de volgende afstudeerrichtingen:

- Scheikunde; en
- Scheikundige Technologie.

De opleiding Life Science and Technology kent geen afstudeerrichtingen.

Artikel 2.3 Eindkwalificaties

Afgestudeerden van de opleiding hebben de onderstaande eindkwalificaties bereikt, gerangschikt volgens de Dublin-descriptoren:

- *Kennis en inzicht:*
  - kennis van en inzicht in de basisvakken, actuele concepten en werkwijzen van het vakgebied;
- *Toepassen van kennis en inzicht:*
  - voldoende theoretische en praktische vaardigheden op het vakgebied om onder (strikte) supervisie onderzoek te kunnen uitvoeren;
  - beschikken over competenties voor het formuleren van standpunten en die te onderbouwen met argumenten en voor het oplossen van problemen op het vakgebied;
  - op basis van opgedane kennis en vaardigheden in staat om een reële situatie uit het vakgebied te vertalen naar een (product)ontwerp en/of (wiskundig) model voor het oplossen van concrete vraagstukken;
- *Oordeelsvorming:*
  - het vermogen om kritisch te denken, te abstraheren, en een wetenschappelijke probleemstelling te analyseren;
  - inzicht in de wijze waarop gangbare hypothesen via experimenten kunnen worden getoetst, en hoe verworven kennis kan leiden tot theorievorming;
  - inzicht in de positie van verschillende deelgebieden binnen het geheel van de discipline en hun relatie tot aanpalende wetenschapsgebieden;
  - voldoende kennis en begrip van de maatschappelijke rol van de natuurwetenschappen om vanuit opgedane kennis en inzicht te kunnen reflecteren op wetenschappelijke, sociaal-maatschappelijke en/of ethische aspecten;
- *Communicatie:*

---

⁵ De vakgebieden van Life Science and Technology en Molecular Science and Technology zijn gedefinieerd in respectievelijk bijlage 1 en 2 bij de OER.

- in staat zijn om op academisch niveau te argumenteren, redeneren en zowel schriftelijk als mondeling te rapporteren;
- de vaardigheid om met vakgenoten te communiceren over onderzoeksresultaten;
- *Leervaardigheden:*
  - in staat zijn om zich zelfstandig verder te verdiepen in relevante onderwerpen en om zich te bekwamen in de noodzakelijke vaardigheden voor een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt.

Artikel 2.4 Inrichting van de opleiding

De bacheloropleidingen worden uitsluitend voltijds verzorgd.

Artikel 2.5 Studielast

2.5.1 De opleiding heeft een studielast van 180 studiepunten (EC) verdeeld over een majorprogramma van 150 studiepunten (EC) en een minorprogramma van 30 studiepunten (EC).

2.5.2 De propedeutische fase heeft een studielast van 60 studiepunten (EC) en is een integraal onderdeel van het majorprogramma van de opleiding.

Artikel 2.6 Jaarindeling

Het studiejaar vangt aan op 1 september, is ingericht in vier onderwijsperiodes en omvat 42 onderwijsweken.

Artikel 2.7 Minoren en Honoursonderwijs

2.7.1 Onder bevoegdheid van de hieronder genoemde examencommissie worden de volgende minoren aangeboden:

- Examencommissie bacheloropleiding LST: Advanced Life Science and Technology
- Examencommissie MST: Advanced Molecular Science and Technology

2.7.2 De beschrijvingen van de onderwijseenheden behorend tot de desbetreffende minor zijn opgenomen in de bijlage 1 en 2 en de studiegids.

2.7.3 De educatieve minoren behoren tot de verantwoordelijkheid van de examencommissie van de faculteit Technische Natuurwetenschappen (TU Delft) dan wel van het ICLON⁶ (Universiteit Leiden) afhankelijk van aan welke instelling de minor is gevolgd.

2.7.4 Bovenfacultaire onderwijseenheden in het kader van het Honours-onderwijs behoren tot de verantwoordelijkheid van de examencommissie van de Honours Academy⁷.

Artikel 2.8 Examens van de opleiding

In de opleiding kunnen de volgende examens worden afgelegd:

- a. het propedeutisch examen
- b. het bachelorexamen

Alvorens het bachelorexamen afgelegd kan worden, dient het propedeutisch examen met goed gevolg te zijn afgelegd.

Artikel 2.9 Voertaal

2.9.1 Het onderwijs wordt gegeven en de tentamens en examens worden afgenomen in het Nederlands.

---

⁶ Interfacultair Centrum voor Lerarenopleiding, Onderwijsontwikkeling en Nascholing.

⁷ Het onderwijsreglement van de Honours Academy is te vinden op <http://media.leidenuniv.nl/legacy/onderwijsreglement-honours-academy-2015.pdf>.

2.9.2 In afwijking van het bepaalde in 2.9.1 en met inachtneming van de Gedragscode voertaal⁸ kunnen onderdelen van het curriculum, waaronder tevens de tentamens, in het Engels aangeboden worden indien:

- de herkomst van de studenten daartoe noodzaakt,
- buitenlandse docenten het onderdeel verzorgen,
- het onderdeel facultatief van aard is en als faciliteit aan Nederlandstalige studenten wordt aangeboden,
- het voor dit onderdeel noodzakelijk wordt geacht dat studenten de vaardigheid verwerven in het Engels te spreken en te schrijven,
- het onderdeel ter voorbereiding geldt op vereisten van een Engelstalig masterprogramma en aanwijsbaar is dat het onderdeel voorziet in een behoefte van studenten om zich via deelname aan het onderdeel voor te bereiden op een Engelstalig masterprogramma.

2.9.3 Indien een student verzoekt een of meer onderdelen van een tentamen of examen in een andere taal dan het Nederlands te mogen afleggen, is het bepaalde daarover in art. 4.3.7 op dat verzoek van toepassing.

Artikel 2.10 Kwaliteit

2.10.1 De opleidingen zijn geaccrediteerd door de NVAO⁹ en voldoen aan de kwaliteitseisen die op nationaal en internationaal niveau aan opleidingen worden gesteld. Ook voldoen de opleidingen aan de kwaliteitsstandaarden voor het onderwijs die zijn vastgelegd in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen¹.

---

⁸ De Gedragscode voertaal van de Universiteit Leiden is vastgesteld door het College van Bestuur op 28 mei 2013 en is te raadplegen op: <http://www.reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/gedragscode-voertaal.html>

⁹ Het Nederlands-Vlaamse Accreditatie Orgaan

Hoofdstuk 3 Onderwijsprogramma

De opleidingen bestaan uit een majorprogramma met verplichte onderwijseenheden van 150 studiepunten (EC) en een verplicht minorprogramma van 30 studiepunten (EC) met keuzemogelijkheden qua invulling.

Artikel 3.1 Verplichte onderwijseenheden

3.1.1 De opleidingen omvatten verplichte onderwijseenheden, welke (indien van toepassing per afstudeerrichting) zijn vastgelegd in de bijlages 1 en 2. Per onderwijseenheid is de studielast (in studiepunten) en het niveau¹⁰ vermeld. Onderdeel van de verplichte onderwijseenheden vormt een minorprogramma.

3.1.2 In de studiegids wordt de feitelijke vormgeving nader omschreven, te weten de studielast, het niveau, de inhoud, de leerdoelen, de onderwijsvorm en de wijze van toetsen van de onderwijseenheden van de onderwijsprogramma's.

Artikel 3.2 Minorprogramma

3.2.1 Als minorprogramma kunnen alle als zodanig aangemerkte en aan de Universiteit Leiden en de TU Delft erkende minoren worden opgenomen in het bachelor onderwijsprogramma.

3.2.2 Elk ander programma dan het in 3.2.1 gestelde, kan pas als minor binnen het bachelorprogramma worden opgenomen als hiervoor goedkeuring van de examencommissie van de opleiding is verkregen. Dit type minor wordt aangeduid als vrije minor.

3.2.3 In afwijking van het in 3.2.1 en 3.2.2 gestelde, kan een minor niet worden gekozen indien de inhoud van de minor geheel of gedeeltelijk overeenkomt met verplichte onderwijseenheden van de opleiding.

3.2.4 Voor studenten vanaf cohort 2015 geldt dat aan het onderwijs van een minorprogramma slechts kan worden deelgenomen nadat het propedeutisch examen met goed gevolg is afgelegd.

3.2.5 Onderwijseenheden waaraan de student deelneemt in het kader van een Honours College kunnen niet deel uit maken van een minorprogramma.

Artikel 3.3 Vrij onderwijsprogramma

Een student die is ingeschreven voor de opleiding kan zelf een programma samenstellen uit onderwijseenheden die door een instelling worden verzorgd waaraan een examen is verbonden. Hiervoor is toestemming nodig van de meest van toepassing zijnde examencommissie. Indien nodig wijst het instellingsbestuur een examencommissie aan die met de beslissing is belast¹¹.

Artikel 3.4 Praktische oefeningen

3.4.1 Bij elk van de in bijlagen 1 en 2 vermelde onderwijseenheden is in de studiegids aangegeven welke praktische oefeningen zij omvatten, welke de aard en de omvang is van de werkzaamheden van de student, alsmede of deelneming aan die praktische oefeningen verplicht is met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie vrijstelling van die verplichting te verlenen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen. Het met voldoende resultaat deelnemen aan een praktische oefening geldt als het behalen van een tentamen in de zin van artikel 7.10 van de wet.

---

¹⁰ Conform de 'abstracte structuur' als omschreven in het Kaderdocument Leids universitair register opleidingen.

¹¹ Overeenkomstig artikel 7.3d van de WHW ('vrij onderwijsprogramma in het wetenschappelijk onderwijs').

3.4.2 De omvang en de studielast van het eindwerkstuk (bachelor afstudeerproject) staan vermeld in de bijlagen 1 en 2 en in de studiegids. De beoordelingscriteria staan vermeld in de studiegids.

Artikel 3.5 Deelname aan een onderwijseenheid

3.5.1 Indien voor deelname aan een onderwijseenheid inschrijving vooraf wordt vereist, wordt dat aangegeven in de studiegids. Voor de bij de opleiding ingeschreven studenten is plaatsing gegarandeerd bij de onderwijseenheden die behoren tot het verplichte deel van de opleiding.

3.5.2 Aan bepaalde onderwijseenheden kan eerst worden deelgenomen nadat aan het tentamen van een voorafgaande onderwijseenheid met goed gevolg is deelgenomen. In de studiegids is aangegeven voor welke onderwijseenheden deze voorwaarde geldt.

Artikel 3.6 Verspreiding studiematerialen

3.6.1 Het is studenten niet toegestaan audio-, foto- of video-opnames van colleges te maken zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de betreffende docent. Indien toestemming wordt verleend, is de student slechts gerechtigd de opname voor eigen gebruik te benutten; verspreiding of publicatie van de opname op welke wijze dan ook is niet toegestaan.

3.6.2 De instelling kan een video-opname van een college of collegereeks maken en deze aan studenten van de instelling ter beschikking stellen ter ondersteuning van zelfstudie. De docent maakt aan het begin van een op te nemen college hiervan melding bij de aanwezige studenten. Het feit dat een video-opname wordt of is gemaakt, ontslaat studenten niet van een eventueel opgelegde aanwezigheidseis.

3.6.3 Het is studenten niet toegestaan op welke wijze dan ook door de docent, de opleiding of instelling verstrekt studiematerialen te verspreiden of te publiceren, zonder voorafgaande toestemming van de betreffende docent. De student is slechts gerechtigd de materialen voor eigen gebruik te benutten.

Hoofdstuk 4 Tentamens en examens, vervolgopleiding

Artikel 4.1 Tentamengelegenheid

4.1.1 Tweemaal per studiejaar wordt de gelegenheid geboden tot het afleggen van het tentamen verbonden aan elk van de onderwijseenheden die in dat studiejaar worden aangeboden.

4.1.2 In afwijking van het in bepaalde in 4.1.1, geldt dat voor het afsluiten (door middel van verslagen, rapporten, presentaties etc.) van praktische oefeningen, projecten en andere onderwijseenheden die in meer of mindere mate d.m.v. groepswork worden verricht, tenminste eenmaal per jaar gelegenheid wordt gegeven.

4.1.3 Indien een onderwijseenheid een praktische oefening omvat, dan kan de examencommissie besluiten om deelneming aan een tentamen als bedoeld in 4.1.1 uitsluitend open te stellen voor degenen die met goed gevolg aan de praktische oefening dan wel het werkcollege hebben deelgenomen. Dit besluit heeft een geldigheid van één studiejaar. De examencommissie besluit pas nadat zij het advies van de opleidingscommissie hierover heeft gehoord en ziet toe op tijdige bekendmaking van haar besluit in de beschrijving van de desbetreffende onderwijseenheid.

4.1.4 Indien het cijfer van een onderwijseenheid samengesteld wordt uit meerdere deeltolsten kan afgeweken worden van het aantal kansen zoals bedoeld in 4.1.1, met dien verstande dat de student minimaal in staat wordt gesteld om in de herkansing het vak alsnog met een voldoende af te sluiten door een toets die representatief is voor het gevolgde vak. Indien hier sprake van is wordt dit vastgelegd in de studiegids.

4.1.5 Voorafgaande aan een derde of volgende tentamenpoging mag de examinerator de student verplichten om bij hem advies en hulp in te winnen om zich te vergewissen van een verantwoorde voorbereiding voor het tentamen.

4.1.6 In overeenstemming met artikel 7.13, tweede lid sub h van de wet zijn in de studiegids de tentamendata opgenomen.

4.1.7 De student wordt geacht deel te nemen aan het tentamen bij de eerste gelegenheid die daartoe wordt geboden nadat het onderwijs voor de desbetreffende onderwijseenheid is beëindigd, tenzij de examencommissie in individuele gevallen anders besluit.

4.1.8 De examencommissie kan in bijzondere gevallen toestaan dat wordt afgeweken van het in 4.1.1 tot en met 4.1.5 gestelde. Een gemotiveerd verzoek hiertoe kan worden ingediend via de studieadviseur.

4.1.9 Indien de student, met inachtneming van 4.1.7, een extra tentamengelegenheid nodig heeft om studieovertraging te voorkomen kan bij de studieadviseur een verzoek daartoe aan de examencommissie worden ingediend.

Artikel 4.2 Volgorde van de tentamens

4.2.1 In de bijlagen 1 en 2 wordt de volgorde gesteld waarin tentamens moeten worden afgelegd c.q. van de deelname aan praktische oefeningen en andere onderwijseenheden. Aan tentamens c.q. praktische oefeningen van het programma na de propedeutische fase kan pas worden deelgenomen als voldaan is aan de eisen gesteld in de bijlagen 1 en 2. Indien voor onderdelen van het curriculum een verplichte volgorde geldt, kan slechts worden deelgenomen indien de tentamens van een of meerdere daaraan voorafgaande onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd. Dit wordt expliciet vermeld in de vakbeschrijving van de betreffende onderwijseenheid en gepubliceerd in de studiegids.

4.2.2 De examencommissie kan toestemming geven om van het gestelde in 4.2.1 af te wijken. Aan deze toestemming kan een beperkte duur worden verbonden.

Artikel 4.3 Vorm van de tentamens

4.3.1 De wijze waarop tentamens, dan wel onderdelen van tentamens, schriftelijk of mondeling dan wel op een andere wijze worden afgelegd wordt vastgelegd in de studiegids

4.3.2 De tentamens van de vakken van het eerste jaar van de opleiding worden afgenomen door middel van meerdere tentamenonderdelen en/of praktische oefeningen. In het tweede en derde jaar van de opleiding kunnen de vakken ook worden afgesloten door middel van één tentamen niet bestaande uit meerdere onderdelen. Alle tentamens vinden plaats gedurende de onderwijsperiode waarin het vak wordt gedoceerd. De wijze van toetsing wordt voor aanvang van de betreffende onderwijseenheid bekendgemaakt, waarbij voor ieder tentamenonderdeel de datum, de weging, de vorm en de stof wordt aangegeven.

4.3.3 De regeling van herkansingen van de tentamens is voor LST en MST aangegeven in respectievelijk bijlage 1 en 2 (UR) bij deze regeling.

4.3.4 Van tentamens die op andere wijze worden afgenomen dan vermeld in 4.3.1, wordt bij aanvang van het studieonderdeel bekend gemaakt op welke wijze dit geschiedt.

4.3.5 In bijzondere gevallen kan op verzoek van de student en/of examinator de examencommissie toestaan dat een tentamen op een andere wijze wordt afgelegd dan in de studiegids is vastgelegd.

4.3.6 Aan studenten met een functiebeperking wordt op verzoek van een daartoe strekkend schriftelijk verzoek afgegeven door de studieadviseur de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. Deze aanpassingen mogen niet van invloed zijn op de kwaliteit of moeilijkheidsgraad van een tentamen. De examencommissie wint, conform het "protocol studeren met een functiebeperking"¹², zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen.

4.3.7 De tentaminering vindt plaats in het Nederlands of, met inachtneming van de Gedragscode voertaal⁶, in het Engels.

4.3.8 Er vindt een individuele beoordeling plaats in geval van presentaties, onderzoek, verslagen of andere onderwijsprestaties, die in groepsverband worden verricht.

Artikel 4.4 Mondelinge tentamens

4.4.1 Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.

4.4.2 Het mondeling afnemen van een tentamen is openbaar, tenzij de examencommissie of de desbetreffende examinator in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bezwaar heeft gemaakt.

4.4.3 De examinator moet voor aanvang van het mondeling tentamen de student verzoeken zich te legitimeren.

Artikel 4.5 Aanmelding en terugtrekking schriftelijk tentamen

4.5.1 De aanmelding voor deelname aan een schriftelijk tentamen is verplicht en geschiedt door middel van het voor de opleiding geëigend tentamenaanmeldsysteem zoals vermeld in de bijlagen 1 en 2 met inachtneming van de aangegeven aanmeldtermijnen.

---

¹² Het 'Protocol studeren met een functiebeperking' is door het College van Bestuur van de Universiteit Leiden vastgesteld op 29 mei 2012 en is te raadplegen op: <http://www.reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/studeren-met-een-functiebeperking.html>. Voorzieningen voor studeren met een functiebeperking maken deel uit van het Studentenstatuut van de TU Delft en zijn te raadplegen op: <http://studenten.tudelft.nl/informatie/voorzieningen/studeren-met-een-functiebeperking/>.

4.5.2 Terugtrekking voor een tentamen is mogelijk op een in de bijlagen 1 en 2 gespecificeerde wijze. Indien een student die zich heeft aangemeld en zich niet heeft teruggetrokken, het tentamen niettemin niet aflegt, wordt het resultaat van het tentamen vastgelegd en wordt het beschouwd als een tentamenpoging.

4.5.3 Indien een docent in gebreke blijft met het tijdig bekend maken van het oordeel over een tentamen zoals omschreven in 4.7.2 en 4.7.3 en als hierdoor de student zich niet tijdig heeft kunnen terugtrekken van een tentamen waarvoor hij/zij zich heeft aangemeld, geldt het in art. 4.5.2 niet.

4.5.4 Na afloop van de in 4.5.1 genoemde termijn kan de student tot uiterlijk drie werkdagen voor het betreffende tentamen op een in de bijlagen 1 en 2 gespecificeerde wijze een verzoek tot inschrijving voor het tentamen doen waarbij deelname niet is gegarandeerd.

4.5.5 Wanneer sprake is van overmacht waardoor de student zich niet voor het tentamen heeft kunnen aanmelden, kan de examencommissie de student alsnog toestaan aan het tentamen deel te nemen.

4.5.6 De student is verplicht om bij het tentamen een identiteitsbewijs, een bewijs van inschrijving en een bewijs van aanmelding (papier of digitaal) voor het betreffende tentamen te overleggen. Als identiteitsbewijs worden geaccepteerd: een campuskaart, een LU card, een paspoort, een identiteitskaart of een rijbewijs.

4.5.7 Een student kan alleen onder de voorwaarden beschreven in de bijlage 1 en 2 deelnemen aan een tentamen waarvoor hij zich niet heeft aangemeld. Het tentamenwerk wordt in beginsel als ongeldig aangemerkt, niet beoordeeld en leidt niet tot een resultaat. De docent meldt de deelname aan de examencommissie. De examencommissie kan besluiten een ongeldig tentamenwerk alsnog geldig te verklaren en te laten beoordelen.

4.5.8 Indien na onderzoek blijkt dat een student niet gerechtigd was deel te nemen aan het tentamen, is het tentamenwerk niet geldig, wordt het niet beoordeeld en kan het niet leiden tot een resultaat.

4.5.9 Wanneer de student zich van een tentamen heeft teruggetrokken, dient hij zich voor een volgende gelegenheid opnieuw aan te melden overeenkomstig het bepaalde in 4.5.1 t/m 4.5.7.

Artikel 4.6 Regels examencommissie

4.6.1 Conform artikel 7.12b, derde lid, van de wet stelt de examencommissie regels – de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie – vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.

4.6.2 De commissie draagt er zorg voor dat het recht van de student om beroep in te stellen tegen beslissingen van de examencommissie of de examinatoren is gewaarborgd.

4.6.3 De examencommissie stelt de procedure vast voor de aanwijzing van een eerste en tweede beoordelaar van het eindwerk, alsmede de beoordelingscriteria en de procedure rond de beoordeling van het eindwerk en de wijze van verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de eerste en de tweede beoordelaar, waaronder de bepaling van het cijfer.

Artikel 4.7 Oordeel

4.7.1 De examinerator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen het oordeel vast en reikt de student een daarop betrekking hebbende schriftelijke verklaring uit.

4.7.2 De examinerator stelt het oordeel van schriftelijke tentamenonderdelen zoals bedoeld in art. 4.3.2 vast binnen de hieronder genoemde termijnen en maakt dit terstond aan de student bekend.

- a. Voor LST: minstens een week vóór de herkansing van het betreffende onderwijsonderdeel maar ten maximele binnen 15 werkdagen na de dag waarop het tentamen is afgenomen.
- b. Voor MST: op de eerste werkdag van week 10 of 11 voor 23:59 uur van de onderwijsperiode waarin het tentamen is afgenomen.

4.7.3 De examinator van overige tentamens en van de herkansingen stelt binnen 15 werkdagen na de dag waarop een tentamen is afgenomen, het oordeel over dit tentamen vast. De examencommissie kan tot een snellere beoordeling van een tentamen of praktische oefening besluiten dan in het voorafgaande gesteld wanneer het een laatste tentamen voor het bachelorexamen betreft.

4.7.4 De examinator stelt het oordeel van een praktische oefening vast binnen twintig en vijftien werkdagen, respectievelijk voor LST en MST, na de dag waarop aan het laatste onderdeel is deelgenomen, dan wel een verslag van werkzaamheden of werkstuk is ingeleverd.

4.7.5 De examinator verschaft de onderwijsadministratie van de opleiding de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van een bewijsstuk van het oordeel aan de student.

4.7.6 De onderwijsadministratie zorgt voor registratie en bekendmaking van alle tentamenuitslagen binnen 5 werkdagen na afloop van de in 4.7.2 t/m 4.7.4 aan de examinator gestelde termijn.

4.7.7 Wanneer niet aan de in 4.7.2 t/m 4.7.4 vermelde termijn door ernstige overmacht, dit ter beoordeling aan de examencommissie, kan worden voldaan, dan wordt de student hiervan op de hoogte gesteld via een persoonlijke e-mail op het universitaire email adres van de student voordat deze termijn verlopen is. In het bericht wordt opgenomen op welke (uiterste) datum het oordeel bekend gemaakt wordt. Tevens zal zo nodig de datum voor de herkansing worden aangepast, als bepaald in onderling overleg tussen de examencommissie en de docent, zodanig dat de student voldoende voorbereidingstijd krijgt.

4.7.8 De uitslag van het tentamen wordt uitgedrukt in een geheel of half getal tussen 1 tot 10, beide grenzen inbegrepen. De uitslag wordt niet uitgedrukt in een getal tussen 5 en 6.

4.7.9 Het tentamen is met goed gevolg afgelegd als de uitslag 6 of hoger is.

4.7.10 Het met voldoende resultaat deelnemen aan een praktische oefening kan gelden als het behalen van een tentamen in de zin van artikel 7.10 van de wet.

4.7.11 De examinandus ontvangt een digitaal bewijsstuk van de uitslag van het beoordeelde tentamen.

4.7.12 Op de digitale verklaring van het oordeel over een tentamen wordt de student gewezen op het inzagerecht bedoeld in Artikel 4.9 en op de universitaire beroepsprocedure.

4.7.13 De examencommissie kan regels opstellen waaruit blijkt onder welke voorwaarden zij gebruik zal maken van de haar in art. 7.12b, derde lid, van de wet gegeven bevoegdheid om te bepalen dat niet ieder tentamen met goed gevolg behoeft te worden afgelegd, en/of onder welke voorwaarden de resultaten van deeltentamens elkaar kunnen compenseren. Deze regels zijn opgenomen in de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie.

Artikel 4.8 Geldigheidsduur

4.8.1 Het bestuur van de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen of de decaan van de Faculteit Technische Natuurwetenschappen kan de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens beperken, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie die geldigheidsduur in een individueel geval te verlengen. De geldigheidsduur van een met goed gevolg afgelegd tentamen kan uitsluitend worden beperkt, indien de getentamineerde kennis of het getentamineerde inzicht aantoonbaar verouderd is, of indien de getentamineerde vaardigheden aantoonbaar verouderd zijn.

4.8.2 De examencommissie kan voor tentamens waarvoor de geldigheidsduur beperkt is en conform de in de Regels en Richtlijnen opgenomen criteria, op verzoek van de student, de geldigheidsduur voor een door haar te bepalen periode verlengen.

4.8.3 De op de op grond van in 4.8.1 beperkte geldigheidsduur gaat in op 1 september van het studiejaar volgend op dat waarin het cijfer is behaald of de vrijstelling is verleend.

4.8.4 Het propedeutisch examen heeft een onbeperkte geldigheidsduur.

Artikel 4.9 Inzagerecht en nabespreking

4.9.1 Gedurende ten minste twintig werkdagen direct na de bekendmaking van de uitslag van een tentamen heeft iedere student die heeft deelgenomen aan het tentamen recht op inzage in het beoordeelde werk, voor zover technisch mogelijk.

4.9.2 Gedurende de in 4.9.1 genoemde termijn kan belanghebbende kennis nemen van de vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede zo mogelijk van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.

4.9.3 Op verzoek van de student vindt een inzagemoment en een nabespreking plaats. Indien deze nabespreking collectief plaatsvindt, wordt deze uiterlijk tegelijkertijd met de uitslag van het tentamen bekend gemaakt.

4.9.4 De examencommissie heeft de bevoegdheid te bepalen of de nabespreking collectief dan wel individueel plaatsvindt.

4.9.5 De examencommissie heeft de bevoegdheid plaats en tijdstip te bepalen voor de inzage en de nabespreking.

4.9.6 Indien de betrokkene aantoonbaar door overmacht verhinderd te zijn of te zijn geweest voor de inzage en de nabespreking bedoeld in 4.9.3, dan wordt hem een andere gelegenheid geboden, zo mogelijk binnen de in 4.9.1 genoemde termijn.

4.9.7 Indien een student voornemens is beroep aan te tekenen tegen de beoordeling van zijn werk verstrekt de examinerator op verzoek van de student een kopie van het beoordeelde werk aan de examencommissie.

Artikel 4.10 Vrijstelling van tentamens en/of praktische oefeningen

4.10.1 De examencommissie kan de student op diens verzoek, gehoord de desbetreffende examinerator, vrijstelling verlenen van het afleggen van één of meer tentamens of van deelneming aan een praktische oefeningen, indien de student:

- een qua inhoud en niveau overeenkomstige onderwijseenheid van een universitaire of hogere beroepsopleiding of een opleiding die daaraan gelijkwaardig is, heeft voltooid, dan wel
- aantoonbaar door werk- of beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken met betrekking tot de desbetreffende onderwijseenheid, dan wel
- met goed gevolg het Pre-University College heeft voltooid; de examencommissie bepaalt in dit geval voor welke onderwijseenheid of welke onderwijseenheden vrijstelling wordt verleend.

4.10.2 Indien het onderwijseenheden van het minorprogramma betreft neemt de verantwoordelijke examencommissie pas een beslissing over het al dan niet verlenen van een vrijstelling nadat de examencommissie van de opleiding die de minoropleiding verzorgt is gehoord.

Artikel 4.11 Examen

4.11.1 De examencommissie reikt een getuigschrift uit wanneer uit de door de student overgelegde bewijzen van door hem afgelegde tentamens blijkt dat het examen met goed gevolg is afgelegd. De student dient zich daartoe aan te melden bij de onderwijsadministratie. Deze zal, in overleg met de examencommissie, bepalen op welk moment de uitreiking plaats kan vinden, waarbij wordt voorkomen dat vertraging bij de vervolgstudie optreedt. Vaststelling van het met goed gevolg afgelegd hebben van het bachelorexamen is maandelijks mogelijk.

4.11.2 De examencommissie kan zelf een tot het examen behorend onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus instellen en de uitkomsten daarvan beoordelen.

4.11.3 De getuigschriften voor de propedeutische fase worden ten minste eenmaal en de getuigschriften voor het bachelordiploma ten minste tweemaal per studiejaar uitgereikt op door de examencommissie vastgestelde data.

4.11.4 Het getuigschrift wordt uitgereikt door de penvoerende instelling i.e. TU Delft voor LST en Universiteit Leiden voor MST, pas nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen voor de afgifte (waaronder het voldoen aan de verplichting tot het betalen van collegegeld) is voldaan. Per examen wordt één getuigschrift uitgereikt.

4.11.5 Overeenkomstig de regeling¹³ als bedoeld in artikel 7.11, derde lid, van de wet kan degene die aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift de examencommissie verzoeken daartoe nog niet over te gaan mits de inschrijvingsduur voor de betreffende opleiding van vier jaar niet wordt overschreden.

4.11.6 Dit verzoek moet uiterlijk binnen vijf werkdagen nadat de student op de hoogte is gebracht van de uitslag van het examen ingediend worden. Bij dit verzoek geeft de student aan wanneer hij het getuigschrift wil ontvangen.

4.11.7 De examencommissie kan het verzoek tevens inwilligen indien het niet inwilligen van het verzoek zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

4.11.8 Aan het getuigschrift wordt een in het Engels gesteld supplement toegevoegd dat voldoet aan het Europese overeengekomen standaard format. Hierin is opgenomen dat de examinandus onderwijs heeft genoten aan de Universiteit Leiden en de TU Delft.

Artikel 4.12 Graadverlening

4.12.1 Aan degene die het bachelorexamen met goed gevolg heeft afgelegd wordt de graad Bachelor verleend met de toevoeging 'of Science'.

4.12.2 De verleende graad wordt op het getuigschrift van het examen aangetekend.

Artikel 4.13 Judicia

4.13.1 De examencommissie kan aan de uitslag van het examen een judicium verbinden.

4.13.2 Uitgangspunt voor de bepaling van het judicium is het gewogen gemiddelde van de resultaten die zijn behaald voor de tot het examen behorende onderwijseenheden gewogen naar studielast, behalve die onderwijseenheden waarvoor vrijstelling is toegekend of die waarvoor slechts een bewijs van deelname is geregistreerd. Onderwijseenheden die bij andere opleidingen, waaronder buitenlandse, zijn gevolgd, tellen wel mee bij het bepalen van het judicium, mits behorend tot het examenprogramma van de student.

4.13.3 Het gewogen gemiddelde van alle cijfers wordt bepaald door van elke onderwijseenheid het aantal studiepunten (EC) te vermenigvuldigen met het voor dat onderdeel toegekende cijfer, de uitkomsten hiervan op te tellen en het resultaat te delen door het aantal behaalde studiepunten.

4.13.4 Onverminderd het bepaalde in 4.13.6 en 4.13.7 wordt op het getuigschrift en op het diploma-supplement het judicium 'cum laude' vermeld indien voldaan is aan de volgende eisen:

voor het propedeuse-examen:

- de student heeft als gewogen gemiddelde 8,0 of hoger behaald,
- niet meer dan één onderwijseenheid is met een cijfer lager dan een 7,0 afgerond,
- de student heeft gedurende de propedeutische fase maximaal drie keer een poging gedaan om een eerder behaald resultaat te verbeteren,
- het propedeuse-examen is binnen een jaar behaald.

voor het bachelor-examen:

---

¹³ Regeling uitstel afstuderen Universiteit Leiden: <http://www.reglementen.leidenuniv.nl/onderwijs-onderzoek/regeling-uitstel-afstuderen-universiteit-leiden.html>

- de student heeft als gewogen gemiddelde 8,0 of hoger behaald,
- niet meer dan één onderwijseenheid is met een cijfer lager dan een 7,0 afgerond,
- voor het bachelor-afstudeerproject is minimaal een 8,0 behaald,
- de student heeft gedurende de hele bacheloropleiding maximaal drie keer een poging gedaan om een eerder behaald resultaat te verbeteren,
- het bachelor-examen is binnen vier jaar behaald.

4.13.5 Onverminderd het bepaalde in 4.13.6 en 4.13.7 wordt op het getuigschrift en op het diploma-supplement het judicium 'summa cum laude' vermeld indien voldaan is aan de volgende eisen:

voor het propedeuse-examen:

- de student als gewogen gemiddelde 9,0 of hoger heeft behaald,
- niet meer dan één onderwijseenheid is met een cijfer lager dan een 8,0 afgerond,
- de student heeft gedurende de propedeutische fase maximaal drie keer een poging gedaan om een eerder behaald resultaat te verbeteren,
- het propedeuse-examen is binnen een jaar behaald.

voor het bachelor-examen:

- een student heeft als gewogen gemiddelde 9,0 of hoger behaald,
- niet meer dan één onderwijseenheid is met een cijfer lager dan een 8,0 afgerond,
- voor het bachelor-afstudeerproject is minimaal een 9,0 behaald,
- de student heeft gedurende de hele bacheloropleiding maximaal drie keer een poging gedaan om een eerder behaald resultaat te verbeteren,
- het bachelor-examen is binnen drie jaar behaald.

4.13.6 De examencommissie kan in andere, bijzondere gevallen een predicaat verlenen. Daarbij valt te denken aan aspecten zoals de ontwikkeling die de student tijdens de opleiding heeft doorgemaakt, bepaalde uitzonderlijke prestaties die hij/zij geleverd heeft in het bachelor afstudeerproject of andere relevante bijzondere omstandigheden.

4.13.7 Indien een student tijdens zijn studie een ordemaatregel is opgelegd wegens onregelmatigheden, fraude of plagiaat, wordt geen predicaat verleend.

Hoofdstuk 5 Toegang en toelating tot de opleiding

Artikel 5.1 Rechtstreekse toegang

5.1.1 Toegang tot de opleiding wordt verkregen door een Nederlands diploma Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs (vwo) met het profiel Natuur & Techniek, profiel Natuur & Gezondheid met aanvulling Wiskunde B en Natuurkunde of een van de andere profielen met aanvulling Wiskunde B, Natuurkunde en Scheikunde of een diploma dat hieraan gelijkwaardig is (zie artikel 7.24, 7.25 en 7.28 van de wet).

5.1.2 Ten aanzien van een bezitter van een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen van een overeenkomstige opleiding aan een andere universiteit kan de examencommissie bepalen dat hij / zij wordt toegelaten tot het tweede jaar. Indien de examencommissie dit noodzakelijk acht, dient alsnog bewijs van bekwaamheid geleverd te worden in die onderwijseenheden die in het afgelegde propedeutisch examen niet of niet in gelijke mate begrepen zijn geweest.

5.1.3 Degene die onderdelen van de bacheloropleiding met goed gevolg heeft afgelegd aan een andere universiteit en die de nog overgebleven onderwijseenheden aan de universiteit wenst af te leggen, dient daarbij, indien de examencommissie dit noodzakelijk acht, alsnog bewijs van bekwaamheid te leveren in die onderwijseenheden, die in de door hem reeds afgelegde onderwijseenheden niet of niet in gelijke mate begrepen zijn geweest.

5.1.4 De voorwaarden voor inschrijving voor de bacheloropleiding zijn vastgelegd in de regeling inschrijving van de Universiteit Leiden¹⁴ en het inschrijvingsbeleid van de TU Delft¹⁵.

5.1.5 De Colleges van Bestuur van de instellingen kunnen de inschrijving in bepaalde in de wet omschreven gevallen weigeren door gebruik te maken van zijn bevoegdheid krachtens de tweede en derde volzin in artikel 7.28. eerste lid, van de wet.

Artikel 5.2 Toelating met hbo-propedeuse

5.2.1 De bezitter van een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een instelling van hoger beroepsonderwijs die niet in het bezit is van een diploma als bedoeld in artikel 7.24 van de wet, eerste lid, dan wel een op grond van het tweede lid bij ministeriële regeling als ten minste gelijkwaardig aangemerkt onderscheidenlijk naar het oordeel van het instellingsbestuur daaraan ten minste gelijkwaardig diploma, moet aantonen dat hij beschikt over kennis, inzicht en vaardigheden om de bacheloropleiding met goed gevolg af te ronden. Dit kan worden aangetoond door het overleggen van vwo-certificaten voor Wiskunde B, Scheikunde en Natuurkunde.

Tevens dient het cijfergemiddelde van het propedeutisch examen aan een instelling van hoger beroepsonderwijs minimaal 7,0 te zijn.

Indien de kandidaat niet beschikt over de genoemde vwo-certificaten, dan beoordeelt de toelatingscommissie van de bacheloropleiding of de kandidaat op andere wijze aan de eisen heeft voldaan.

Artikel 5.3 Gelijkwaardige vooropleiding

Degene die niet in het bezit is van het vwo-diploma, behaald na 2007, maar niettemin krachtens de wet kan worden ingeschreven, kan toets worden opgelegd in de vakken Wiskunde B, Natuurkunde en Scheikunde en mogelijk ook Engels, op het niveau van het vwo-eindexamen in het profiel dat directe toelating geeft.

---

¹⁴ De Regeling inschrijving, college- en examengeld van de Universiteit Leiden is te raadplegen op: <http://www.reglementen.leidenuniv.nl/onderwijs-onderzoek/regeling-inschrijving-collegeld-examengeld.html>.

¹⁵ Voor de TU Delft geldt het 'Retributie- en inschrijvingsbeleid', opgenomen als bijlage 1 van het Studentenstatuut (centraal gedeelte) en toegelicht in hoofdstuk 2 "Toegang en toelating" van dat Studentenstatuut.

Artikel 5.4 Nadere vooropleidingseisen en deficiënties

5.4.1 Om vast te stellen of personen die niet voldoen aan de vooropleidingseis zoals vermeld in de wet, blijkt geven van geschiktheid voor het onderwijs in de opleiding kunnen toetsen worden opgelegd krachtens de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 3 april 2014, nr. 540459 inzake de toelating tot het hoger onderwijs¹⁶. Deficiënties in de vooropleiding in de vakken Wiskunde B, Natuurkunde, Scheikunde kan worden weggenomen door het afleggen van desbetreffende toetsen op het niveau van het vereiste vwo-eindexamenprofiel. Eveneens kan ook Engels kan door de examencommissie noodzakelijk worden geacht.

5.4.2 Deficiënties in de vooropleiding worden vervuld door het met goed gevolg voldoen aan een toelatingsonderzoek als bedoeld in artikel 7.25, lid 4 van de wet. Zolang men het toelatingsonderzoek niet met voldoende resultaat heeft afgelegd, wordt men niet toegelaten tot de opleiding.

5.4.3 De examencommissie kan een universitair docent belasten met het afnemen van een of meer toetsen.

Artikel 5.5 Nederlandse taal

5.5.1 Aan de eis inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt voldaan door het met goed gevolg afleggen van (i) het examen niveau 4 van de cursus Nederlands als Tweede Taal georganiseerd door de Universiteit Leiden, dan wel de intreecursus Nederlands aan de Technische Universiteit Delft, (ii) het Staatsexamen NT2-II of (iii) het examen Dutch A1 of Dutch A2 van het International Baccalaureate.

5.5.2 De toelatingscommissie kan in bijzondere gevallen vrijstelling verlenen van het onder 5.5.1 bedoelde examen.

Artikel 5.6 Colloquium doctum

De examencommissie kan personen van de vooropleidingseis vrijstellen, indien zij bij een toelatingsonderzoek, als bedoeld in artikel 7.29 van de wet, hebben blij gegeven van geschiktheid voor het desbetreffende onderwijs voor het met vrucht kunnen volgen van dat onderwijs.

---

¹⁶ De Regeling nr. 540459 is te raadplegen op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2014-11514.html>

Hoofdstuk 6 Studiebegeleiding en studieadvies

Artikel 6.1 Studievoortgangadministratie

6.1.1 De onderwijsadministraties van de faculteiten registreren de individuele studieresultaten van de studenten.

6.1.2 De onderwijsadministratie van de faculteiten verschaft elke student een elektronisch overzicht van de behaalde studieresultaten. Op verzoek ontvangt de student een geautoriseerd, schriftelijk overzicht van de behaalde resultaten.

6.1.3 Met ingang van het tweede jaar van inschrijving kan de opleiding elke student vragen jaarlijks een studieplan te overleggen waaruit blijkt welke tentamens hij voornemens is af te leggen en welke voor de opleiding relevante extra-curriculaire activiteiten en door het College van Bestuur erkende nevenactiviteiten hij voornemens is deel te nemen.

Artikel 6.2 Introductie en begeleiding

6.2.1 De opleiding draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding en ten behoeve van de studievoortgang.

6.2.2 De opleiding biedt de student de mogelijkheid minimaal tweemaal per jaar met een mentor of de studieadviseur de studievoortgang te bespreken.

6.2.3 Indien, naar het inzicht van de opleiding, de student ernstige studievertraging oploopt ten opzichte van de nominale studievoortgang, attendeert de studieadviseur de student op de mogelijkheid ondersteuning te krijgen bij het opstellen van een studieplanning.

Artikel 6.3 Bindend studieadvies eerste jaar

6.3.1 In zijn eerste jaar van inschrijving krijgt elke student schriftelijk advies over de voortzetting van zijn opleiding. De examencommissie is door de besturen van beide faculteiten gemandateerd tot het uitbrengen van het studieadvies. Voor informatie over de eisen, de uitzonderingsmogelijkheden, het aantal malen dat en de tijdstippen waarop dit gebeurt, alsmede voor de consequenties die daaraan worden of kunnen worden verbonden, wordt verwezen naar de Wijze van Uitvoering Bindend Studieadvies TU Delft¹⁷ zoals die geldt in het betrokken studiejaar, met inachtneming van 6.3.2 en het in 6.3.5 gestelde. Het bindend studieadvies wordt uiterlijk 31 augustus gegeven.

6.3.2 Indien de student een positief eerste advies heeft ontvangen en als vervolgens studieresultaten later in het jaar achterblijven waardoor de student niet meer voldoet aan de voorwaarden voor een positief bindend studieadvies, wordt een schriftelijke waarschuwing aan de student gegeven, op een moment dat de student nog studieresultaten kan behalen.

6.3.3 De student die aan het eind van het eerste studiejaar (laatste resultaatdatum 31 augustus) minder dan 45 studiepunten (EC) behaald heeft, krijgt een negatief bindend studieadvies.

6.3.4 Een bindend negatief advies waaraan een afwijzing is verbonden geldt uitsluitend voor de opleiding waarvoor de student ingeschreven staat en geldt gedurende de vier studiejaar na het studiejaar waarover het advies is uitgebracht.

6.3.5 In het geval aan de student vrijstellingen zijn verleend, mogen deze worden meegeteld voor de studievoortgangseis van 45 studiepunten (EC) als de activiteit op basis waarvan vrijstelling is verleend, heeft plaatsgevonden in hetzelfde academisch jaar als dat waarover het bindend studieadvies wordt gegeven. De vrijstellingen mogen niet worden meegeteld als de activiteit op basis waarvan vrijstelling is

---

¹⁷ De regeling Uitvoering Bindend Studieadvies is te raadplegen op: bsa.tudelft.nl.

verleend, heeft plaatsgevonden voorafgaand aan het academisch jaar waarover het bindend studieadvies wordt gegeven.

6.3.6 Voor de student aan wie voor meer dan 15 studiepunten vrijstellingen voor vakken in het eerste studiejaar zijn verleend die op grond van 6.3.5 niet voor de BSA eis van 45 studiepunten meetellen, geldt dat hij een negatief bindend studieadvies ontvangt indien niet het gehele eerste studiejaar (60 EC) is afgerond.

6.3.7 Desgevraagd krijgt de student een mondelinge toelichting op het advies en informatie over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de faculteit en over eventuele andere opleidingsmogelijkheden.

Artikel 6.4 Begeleiding van de scriptie/eindwerkstuk/afstudeerverslag

6.4.1 De student maakt met de eerste beoordelaar bedoeld in Artikel 1.2 een planning voor het eindwerkstuk. Deze planning is afgeleid van de studielast die voor deze onderwijseenheid in de studiegids is vastgelegd.

6.4.2 In de planning bedoeld in 6.4.1 is tevens de frequentie van de begeleiding en de wijze waarop de begeleiding wordt gegeven vastgelegd.

Artikel 6.5 Topsport en andere culturele of maatschappelijke activiteiten.

6.5.1 Aan studenten die topsport bedrijven wordt de gelegenheid geboden hun studie zoveel als redelijkerwijs mogelijk is aan de eisen van hun sportieve bezigheden aan te passen. Om vast te stellen wie tot deze categorie behoren hanteert de opleiding de richtlijnen van de Colleges van Bestuur.

6.5.2 Aan studenten die een bijdrage leveren aan culturele of maatschappelijke activiteiten die naar het oordeel van de faculteitsbesturen vergelijkbaar zijn aan de inspanningen genoemd in 6.5.1, wordt de gelegenheid geboden hun studie, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, aan te passen aan de eisen van die activiteiten.

Artikel 6.6 Duurzame functiebeperking

6.6.1 Aan studenten met een handicap of met een chronische ziekte wordt de gelegenheid geboden hun onderwijs, tentamens en/of praktische oefeningen, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, aan de beperkingen die het met zich meebrengt aan te passen¹⁸. Deze aanpassingen worden zoveel mogelijk op de individuele functiebeperking van de student afgestemd, maar mogen de kwaliteit of moeilijkheidsgraad van een vak of het examenprogramma niet wijzigen.

6.6.2 Op verzoeken over aanpassingen die de onderwijsvoorzieningen betreffen beslist de decaan dan wel het faculteitsbestuur of namens deze de opleidingsdirecteur. Op verzoeken over aanpassingen die de examinering betreffen, beslist de examencommissie.

---

¹⁸ Het protocol 'Studeren met een functiebeperking' van Universiteit Leiden is te raadplegen op:

<http://media.leidenuniv.nl/legacy/protocol-studeren-met-een-functiebeperking-2012-versie-cvb-28-08-12.pdf>.

De Beleidsnotitie 'Studeren met een functiebeperking' (najaar 2009) van de TU Delft is te raadplegen op:

http://studenten.tudelft.nl/fileadmin/UD/MenC/Support/Internet/TU_Website/Studentenportal/Studentenportal/Voorzieningen/Studeren_met_een_functiebeperking/NIEUWE_WEBSITE_STUDEREN_MET_EEN_FUNCTIEBEPERKING/Informatie_TU_Delft_algemeen/doc/notitie_beleid_studeren_met_een_functiebeperking_2008-2011.pdf. Het studentenstatuut van de TU Delft bevat een uitgebreid hoofdstuk over studievoorzieningen

http://studenten.tudelft.nl/fileadmin/Files/studentenportal/os/OS_algemeen/Rechtspositie/Studentenstatuut/Studentenstatuut2016-2017_v03.pdf.

Hoofdstuk 7 Evaluatie van het onderwijs

Artikel 7.1 Evaluatie van het onderwijs

Het onderwijs in de opleiding wordt geëvalueerd door middel van cursus-evaluatie of (deel)programma evaluaties.

Hoofdstuk 8 Overgangsbepalingen

Artikel 8.1 Bepalingen betreffende eerder voor de opleiding ingeschreven studenten

8.1.1 Voor studenten die met ingang van 1 september 2013 en later voor de eerste maal voor de opleiding zijn ingeschreven geldt dat de Onderwijs- en examenregeling voor de duur van één jaar van kracht blijft.

8.1.2 Voor studenten die vóór 1 september 2013 voor de eerste maal voor de opleiding zijn ingeschreven op een tijdstip niet langer dan vijf jaren voor de datum waarop deze regeling van kracht is geworden blijven de hoofdstukken 3 en 4 van de Onderwijs- en examenregeling van toepassing zoals die luiden op het moment van de eerste inschrijving.

8.1.3 Voor studenten die vóór 1 september 2013 voor de eerste maal voor de opleiding zijn ingeschreven op een tijdstip langer dan vijf jaren voor de datum waarop deze regeling van kracht is geworden, dan wel op verzoek van de student, kan de examencommissie de Onderwijs- en examenregeling zoals die gold in enig jaar niet langer dan vijf jaar voor de datum waarop deze regeling van kracht is geworden op hem van toepassing verklaren.

8.1.4 Indien onderwijseenheden als bedoeld in de artikelen 3.1.1 en Artikel 3.2 van de op grond van artikel 8.1.1, 8.1.2 of 8.1.3 van toepassing zijnde Onderwijs- en examenregeling niet meer worden aangeboden, dan wijst de examencommissie vervangende onderwijseenheden aan die gespecificeerd zijn in de bijlagen 1 en 2. Zo nodig worden onderwijseenheden aangewezen die door een andere instelling worden aangeboden.

8.1.5 Indien een vak uit een studieprogramma is vervallen wordt alleen in het eerste jaar waarin het vak geen onderdeel meer is van het curriculum, nog tweemaal een herkansing aangeboden. De vakken van de minoropleidingen zijn uitgesloten van deze bepaling.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Artikel 9.1 Wijziging

9.1.1 Wijzigingen van deze regeling worden door de faculteitsbesturen na voorafgaande instemming van de faculteitsraad (Universiteit Leiden) en de facultaire studentenraad (TU Delft) bij afzonderlijk besluit vastgesteld.

9.1.2 Wijzigingen in deze regeling die van toepassing zijn voor een bepaald studiejaar moeten voor de aanvang van dat studiejaar zijn vastgesteld en op de daarvoor in de bijlagen 1 en 2 vastgestelde wijze zijn gepubliceerd. Hiervan kan uitsluitend worden afgeweken als een snellere invoering van een wijziging strikt noodzakelijk is en als daarbij de belangen van de studenten redelijkerwijs niet worden geschaad.

9.1.3 Een wijziging kan niet ten nadele van studenten van invloed zijn op enige beslissing welke krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 9.2 Bekendmaking

De opleiding draagt zorg voor een passende bekendmaking van deze regeling en van de regels en richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van elke wijziging van deze stukken via de universitaire websites.

Artikel 9.3 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2017.

Vastgesteld op 18 juli 2017

Prof. dr. G.R. de Snoo
Decaan Faculteit W&N, Universiteit Leiden

Vastgesteld op 18 juli 2017

Prof. dr. L.J. van Vliet
Decaan Faculteit TNW, TU Delft